

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ-

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейим
къэралыгъо гъэпсыкэ иэ зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильесим
Гъэтхапэм
къыштэгъягъэу къыдэкы

№ 181 (22630)

2022-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ЧЬЭПЫОГЬУМ и 1

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЬЭ ИЭП
Къыхэтэутыгъэхэр ыкчи
нэмэки къэбархэр тисайт
ижүүгъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъээст

ИЦЫФХЭР Урысыем гум ринэштхэп

Урысыем и Президентэу Владимир Путинир Киев къеджагъ пынкэу заохэр зэпигъэу-
нэу ыкчи зэдэгущыгъэхэр къафигъэзэжынэу.

Ащ зэрэхигъэунэфыкыгъэмкэ, Донецкэ, Луганске народнэ республикэхэм, Запорожьем, Херсон хэкум ащи-
къюгъэ референдумхэм ахэлжьеагъэхэм агу къарилорэ гъогур къыхахыгъ, Уры-
сыем ахэр гум ринэштхэп.

— Референдумхэр зызыкъюштыгъэ

лэхъаным Киев тетыгъор щизыгъхэм
гурит еджалгэхэм якэлэгъаджэхэу,
хэдзэко комиссиехэм ащылажъэхэрэ
аукъынхэу, зишигъоныгъэ къизыгъо-
тынэу къекъюгъэ нэбгырэ миллион-
хэр агъекъодынхэу агъэшнэштигъэх.
— Къыуагъ Путиним. — Ау Дон-

басс, Запорожьем, Херсон ашыпсэухэ-
рэм яшынгъоныгъэ къауагъ.

«Киев ихэбээ iezshxhætætæm, Kyo-
xhæpæm щыпсэухэу ахэм Iæpælægъу
къафэхуухэрэмы сывызэхахы шынгъу
— Луганске, Донецкэ, Херсон, Запо-
рожьем ашыпсэухэрэр егъешэрэу ти-

Чьэпыогъум и 1-р — зыныбжь хэктагъэхэм я Маф

Заомрэ IoфиIенымрэ яветеранхэу
лъытэнэгъэ зыфэтиIыхэрэр!

Тинахыжъхэу

Адыгэ Республикаам щыпсэухэрэр!

Зыныбжь хэктагъэхэм я Дунэе мафэ фэш
туфэбэнэгъэ хэльзу тышыуфэгушо!

Тинахыжъхэу хъупхъэу Ioф зышлагъэхэм, заом
лъхъужынгъэ щизезыхъагъэхэм, цыфыгъэ шэлхъэ
дахэхэм аригъуазэхээ зищынэйнгъэ къэзыхыгъэхэм,

къэралыгъомрэ обществэмрэ хэхъоныгъэ ашынным
зилхыхьшо хэзышыхъагъэхэм тазэрафэрэзэр къэтэло.

Тинахыжъхэу республикэм иобщественнэ-политикэ
ыкчи икультурнэ щылакэ чанэу хэлажъэх, ныбжы-
къэхэр яхэгъэгу фэшынкъэхэу плүгэнхэм ялахьшу
хашыхъэ, дээм, дээ къулыкъум ямэхъанэ къемынхы-
ним анаэ тырагъэты.

Тинахыжъхэу ильесыбэрэ Ioф зышлагъэхэр, ти
Адыгейре Урысыемрэ яфедэ зыхэлэ Ioфшэнным гуе-
тынгъэ зэрэфышуилагъэм апае тышыуфэрэз.

Псауныгъэ пытэ, щылакэшлу шуийнэу, шуна-

сыпышлоу джыри ильесыбэрэ шъукъытхэтынэу шъуфэ-
тэло! Шъуиунальхэм фэбагъэ арыльэу, шъуигупсэ-
хэм шъузэхашыкэу, анаэ къыштэгъягъэу шъушиэнэу
тышыуфельяло!

Адыгэ Республикаам и Лышихъэу, Урысые
политическэ партиеу «Единэ Россиим»
и Адыгэ шъольтыр къутамэ и Секретарэу
Къумпыйл Мурат

Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЭР

Чъэпьюгъум и 5-р —
кІэлэеѓаджэм и Маф

*Адыгэ РеспубликэмкІэ
гъэсэнгъэм и љофышІехэу,
егъэджсан љофым и ветеранхэу
лъытэнгъэ зыфэтшІыхэрэр!*

КІэлэеѓаджэм и Маф фаш! тышбуфтушо!
Цыфхэм анах лъытэнгъэшхо зыфашире сэнхьат-
хэм зыкэ аащым илъиклохэм Урысыем илъуххэр зэ-
ккэ аргушох. Нэбгыре пэлч гъэсэнгъэ зэргэгъо-
ту ишынгъэ гъогу зытехъекэ, гуфэбэнгъэрэ раз-
нгъэрэ афырилеу икІэлэеѓаджэхэр бэрэ ыгу къегъэ-
къижых.

Сыд фэдэрэ лъехъани кІэлэеѓаджэ сэнхьатыр къы-
хэзыхъхэрэ гушуаљэ зыхэль, шум, зэфагъэм кІэлэ-
цыклохэр афэзгъэсэнхэу агука фахэр, еж-ежыреу
гупшишунхэ, хэкыпэ тэрэз къагъотын альеклеу ахэр
хуунхэм дэлэеѓаңымкэ таубытагэ зышыхъэрэ ары.

Урысыем гъэсэнгъэмкэ хэбзэ шагью илъехэр лъа-
гъякуаљэхээ, непэ Адыгэим икІэлэеѓаджэхэм шынгъэ
куу кІэлэцыклохэм ягъэгъотыгъенмкэ, хэгъэгум играждан
шыпкэу ахэр плүгэнхэмкэ љофышо зышуаҳы.

Яакылышуаљэрэ ящэлагъэрэ ыкли гутиныгъэ инэу
ахэльим апае зэкэ кІэлэеѓаджэхэм тызерафэрэзэр
къэтэло. Адыгэим гъэсэнгъэм зыщиушомбгууным
зилахъишко хэзыхъихэгэ кІэлэеѓаджэ-ветеранхэр ары
анахъэу тызыфэрэзхэр.

Ныбджэгу лъапхэр, тигу къыддеу тышбуфелью
псаунгъэ пытэ, щылакшу шувиенэу, шуузфэгъэзгэ
юфым гъэхъэгъакэхэр щышувынхэу!

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу,
Урысые политическэ партиеу «Единэ Россиим»
и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу
Къумпывл Мурат**

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЭР**

Адыгэим и Лышхъэ цифхэм закъифигъэзагъ

Чъэпьюгъум и 5-р — мэхъанешхо зиэ
мэфэк — республикэм и Маф. Аш
ихэгъеунэфыкын епхыгъэу АР-м и Лы-
шхъэу Къумпывл Мурат цифхэм закъи-
фигъэзагъ.

Зэкэми дэгъоу шьо-
шэ Адыгэим къэралыгъо
гъэпсыкэ зиэ ильэси 100
мыгъэ зэрэхуугъэр ыкли ар-
игъэкотыгъэу чъэпьюгъум
и 5-м хэдгэеунэфыкынэу
зэрэштыгъэр. Ау чыплэу
непэ тызэрэйтм мэфэкыр
игъэкотыгъэу хэдгэеунэ-
фыкынны мээрэзэу се-
пты. љофхъабзэу дгъэнэ-
фэгъягъэхэм япрограммэ
дгъэкэкыг — концертэр,
мэшюостхъур, культурэм
ифестивальхэр щыдгээзыгъ-
тэх. Сицихъэ тель Адыгэ-
им щыпсэухэрэм а уна-
шыном къызэрэдьрагъэштэ-
щтым, — къыуагъ Къум-
пывл Мурат.

* * *

**Мэфэк љофхъа-
бзэхэу республикэм
щык љоцхэм
аащыхэр:**

Чъэпьюгъум и 1 — 9-м
— художественнэ фотокъэ-
гъэлэгъонэу «Мыекуапэ
— тигуас, неп, неущ» зы-
фиорэр АР-м исурэт къэ-
гъэлэгъуапэ щыклошт.

Чъэпьюгъум и 2-м —
театральнэ шуашэм фэ-
гъэхыгъэ альбомым иль-
тэгъэуцо Пушкиным ыцэ
зыхьыре народнэ Унэм
пчыхъэм сыхъатыр 4.30 —
6.30-шыреклошт.

Чъэпьюгъум и 4-м —
Адыгэим къэралыгъо гъэ-
псыкэ зиэ ильэси 100
зэрэхуурэм фэгъэхыгъэ
зэхахъэ Къэралыгъо фи-
лармониим сыхъатыр 12-м
къыщублагъэу 2-м нэс
щыклошт.

Чъэпьюгъум и 5-м — шы-
спорт мэфэк республике
ипподромым мафэм сыхъа-
тыр 11-м щегъэхягъэу 3-м
нэс щызэхашшт.

Зэдегъэштэнгъэм инэпээлъэу

Донецкэ ыкли Луганске народнэ республикэхэмрэ Херсонскэ ыкли За-
порожскэ хэкухэмрэ Урысыем къызэрэхъягъэхэм фэгъэхыгъэу тигуа-
сэ Мыекуапэ концерт-митинг щыклоагъ.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей дэж къыщызэрэубоигъях љофшэпэ зэфэшхъафхэм ялъи-
клохэр, ашьэрэ ыкли гурыт гъэ-
сэнгъэ зыщизэрэгъягъотырэ еджаплэхэм ачэхэр, общест-
веннэ организацихэм ахэтхэр, ныжыкІэхэр, республике пар-
ламентым идепутатхэр, минист-
рэхэм я Кабинет хэтхэр.

Адыгэим иветеранхэм я Совет ипащэу Къуаджэ Аслын, Къыблэ дээ округым и Зэхэт стратегическэ командование инспекторэу Александр Дорофеевир зэхахъэм къыщыгүштэгъях, чыналайеу шхъафит ашыжыгъэхэм ашыпсэухэрэм къинеу атэльгъяэр дэгъэзэжыгъягъенмкэ тикъэралыгъо зышуихъягъэм мэхъэн ин зэрилэр къыхагъэшыгъ.

Нэүжым муниципальнэ твор-
ческэ купхэм концерт къатыгъ.

Ильэсэйбэм къин хэгъэгъэ
цифхэм яштоигъонгъэ зыщиз-
радхъугъэм, мамыр щылакэм
зэрэфаблэхэрэм адьрагъаштэу,
къэралыгъо зышпсэухэрэм зы-

къынгъэ азыфагу дэлъинэу зэрэштым мы зэхахъэр инэпэ-
епль хүбгъэ.

«Адыгэим щыпсэухэрэм джы-
ри ээ къаушыхъатыгъ Донбасс,
Запорожьем, Херсон мамырны-
гъэ щылакэр агъэпсызэ, тикэ-

ралыгъо исубъектхэм ахэтхэу, зэкъошныгъэр азыфагу щылэхэ
зэрэшоигъом зэрэдьрагъаштэ-
рэр. Тэ — тызэгъус, тэ — ты
Урысый!» — къащитхыгъ Адыгэ-
им и Лышхъэу Къумпывл Му-
рат исоциальна нэкүбльохэм.

Зыпкъ къикыгъэр зэхафы

2022-рэ ильесым йоныгъом и 29-м Мыекуапэ гъэсэнгъэм иучрежде-
нихэм аащыххэу кІэлэцыклохъягъэхэм ыкли гурыт еджаплэхэм къэрэ
пкыгъохэр ачэллын зэрильэкыщтымкэ Адыгэим ихэбзэхъумаклохэм
яорганхэм макъэ къарагъэу.

Гъэсэнгъэм иучреждение-
хэр ыкли ахэм къапыщиль шьо-
ллырхэр къаплыхъягъях, къэ-
ре пкыгъохэр ашагъэунэфы-
гъэхэп.

Мы уахтэм Адыгэим ихэ-
бзэхъумаклохэм яорганхэм опе-
ративнэ ыкли хэушхъафыкыгъэ
юфтхъабзэ тедзэхэр зэхахъ.
Адыгэим иполиции шуугу къе-

гъэкыжы хабзэм пэшүеукло-
мыш фэдэ зекуакІэхэр зезы-
хъэхэрэм пшэдэкыжъэу ильэси
10 хапс атыральхъан зэраль-
кыщтыр.

Донбасс щызэрахъэрэ шIушIэ Іофтхъабзэхэм ахэлажьэх

«Единэ Россием» и «Гвардие ныбжыкIэрэ» «Волонтер ротэмрэ» ягуфэкю купэу гъэтхапэм и 30-м къышегъ-жъагъэу ЛНДР-м щиIэр цыф жъугъэхэм IэпшIэгъу афэхъу.

Донбассрэ нэмыкI чы-
пIэхэу шыхъафит ашы-
жъигъэхэмрэ ашылэжъэшт-
гупфаклохэр зыщагъэсэшт-
хэ гупчэ жъоныгъуакIэм
къиззуахыгъ. Джыдэдэм
Гвардие ныбжыкIэмрэ
«Волонтер ротэмрэ» ягу-
факлохэм «Единэ Росси-
ем» шIушIэнымкIэ игуп-
чэхэм юф аашашэ.

ДНР-м, Запорожскэ, Херсонскэ хэку-
хэм референдумыр ашы-
кло зэхъум «Гвардие ныб-
жыкIэм» хэтхэр Мариуполь

полъ щызэрахъэгъэ Іоф-
тхъабзэхэм гупфаклоу ахэ-
лэжъаагъэх. Москва, Санкт-
Петербург, Адыгэ Республика, Марий Эл, Баш-
корстостан, Алтай, Мордовиум, Челябинскэ, Мон-
головскэ, Владимир, Саратов, Новосибирскэ, Ростов-
хэкухэм къарыгыгъэ гуп-
чекло 55-рэ хэдзыпIэ чы-
пIэхэм ашылэжъагъ. Адыгэ

им и Гвардие ныбжыкIэ
ипашэу, партиеу «Единэ
Rossiem» и Генеральна
совет хэтэу, калэу Мые-
куюапэ идепутатэу Бэрзэдж
Асиет.

«Гупфаклохэм тырягъу-
сэу шIушIэнымкIэ гупчэу
Мариуполь дэтым тыщи-
лагъ. Волонтерхэм яшла-
гъэктэ къэлэдэсхэм ма-
мыр щиIакIэм къифа-
гъээжъы. Джащ фэдэу
хэдзыпIэхэм тащилэ-
жъагъ, хабзэр амгуку-
ноль түлтилъагъ. Быр-

сыр къахэмыхъэу мэкъэ-
тынир рэххатэу кIуагъэ.
Цыфхэм мышкIэ чаны-
гъэ къизхагъэфагъ, уна-
гъом исхэр зэгъусэу къа-
клохъэу, амакъэ атэу ху-
гъэ. ТапэкIэ гъогоу зэры-
клощхэр мы мафэхэм
ахэм къыхахыгъ. Ильеси
8 цыфхэр зэжагъэхэр
къадэхъуугъ: Донбасси,
нэмыкI чыпIэхэу шыхъа-
фит ашыжыгъэхэри Уры-
сыем иунэгъошо щыш
хуужьштых. Мэфитфэ
кIогъэ юфтхъабзэм къы-
щынэфагъ цыфхэм Уры-
сыем игъусэхэ зэрашой-
гъю. Къалэхэмрэ район-
хэмрэ язэтегъэпсыхъа-
жынкIэ юфышиго зэшот-
хынэу къытпышылъ. Ре-
ферендумыр егъэжъапI
нэлэп», — къыуагъ Бэр-
зэдж Асиет.

Іофтхъабзэу «Зеленая Россия»

Мырэущтэу зэджэгъэхэ экологическе Іоф-
тхъабзэм зэрэ Адыгеу тыгъуасэ хэлэжъагъ.
Къалэхэм, районхэм ашыкIогъэ шыхъаф-
хэм цыфхэр къакIолIэгъагъэх.

Хабзэ зэрхъуగъэу, зичэзыу
шыхъафим хэбзэ къулыкIуу-
шIэхэр, предприятиехэм ыкIи
учреждениехэм ашылажъэхэ-
рэр, ныбжыкIэ ыкIи общест-
веннэ организациехэм ахэтхэр
хэлэжъагъэх.

Къалэм щыкIошт шыхъа-
фыр къэмьсызэ, ашхэлэжъэшт

коллективхэм ашылэцкIэшт Іоф-
шIэнхэр афагъэнэфэгъягъэх.
Цыфхэм чыгхэр къаупкIы-
хъагъэх, пыдзафэхэр къаугъои-
гъэх, гъогубгъухэр агъэкъэ-
бзагъэх.

Шыхъаф мафэм юф зыща-
шэрэ чыпIэхэр зыукъэбзагъэ-
хэр макIеп. Ахэм ашыщ Адыгэ

Республикэм культурэмкIэ и
Министерствэ игупчэ бухгал-
терие зычэт унэр. Къэбзэл-пъ-
бзэу яшагу къапхъэнкIыгъ, лэс
тэгэогу къапблагъэри, унэ лъа-
псэри агъэхъэбзагъ. Зы къута-
ми, зы тхылыпIэжъи пълэ-
гъурэп.

Гупчэм ибухгалтер шыхъа-
иуу ыкIи ипашэу Шэуджэн Мин-
сурсэ къытфилотагъ: «Іофтхъабзэм
«Зеленая Россия» зыфиорэм
гъэ къэс тыхэлажъэ. Непи зэрэ-
коллективэу юф тшIэнэу тыхыд-
дэгъигъ, нэбгырэ 36-рэ тыхы-
рэхъурэр.

Іофыгъом детэгъаштэ, сида
пломэ къэбзэнгъэм чыгур
зэригъедахэу, гури егъэжъабзэ.
ТиофшIэпIэ къэлэ гупчэм хэхъэ,

циф кIуапIэу щыт. Тхамафэ
къэс къытпэгъунэгъоу ермэ-
лыхъкхэр щашыхъ, мэштири
къытпэблагъ, зыгъэпсэфыпIэ
гупчэри тапашхъэ ит. Аш па-
ильэс къэс тэ ареу щытми гъат-
хэмрэ бжыхъэмрэ шыхъафхэр
зэхэтэшхэх.

Къэлэ дэкIыгъом, Гавердов-
скэм узыщэрэ гъогу зэхэкы-
пIэпIэ пыдзафэхэр Iузыщирэ
машиншхохэр щытхэу, хэкIэу
къаугъоицхэр дээхъэм арьтэу
къакIэрытхэр тахэхъагъ. Гъогу
бгыйтлүри зыгъэхъэбзэнэу зы-
тефагъэри къэлэ администра-
цием, нэмькI организациехэм
ялофышIэхэр ары. ІофшIэнир
къаугъоицхэр ахэр шьофым къи-
кыжъыштыгъэх.

НэмькI чыпIэхэм цыфхэм
къафагъэуцугъэ пшьэрыльхэр
ашаагъэцэкIагъэх. Аужыре шы-
хъафым имызакъоу, ашьпекIэ
зэхаштыхъэхэм къалэм игъэ-
къэбзэнкIэ юфыбз ашызашуа-
хыгъ. Адыгейм мэххэмкIэ и
ГъэлорышланIэ лутхэр шыхъаф-
хэм чанэу ахэлэжъагъэх, къэлэ
паркым юф щашлагъ, нэужым
«Мэздахэ» къыпэгъунэгъу чы-
гухэм пыдзафэхэр къащау-
гъоицхэр.

Лицей-интернатым иеджа-
клохэр зэдэгъэхээз эджалпIэм
ишагу къагъэхъэбзагъ, къэгъа-
гъэхэр къызшыкIыре чыпIэхэр
агъэшьэбзагъэх.

Станицэ Ханскэм дэт чы-
лысым къыпэблэгъэ чыгур
цыфхэм аукъэбзи, хэкIыр да-
шыжъыгъ. Гвардейца ныжык-
Iэхэм уцыжхэр аупкIагъэх,
чыгъ къутамэхэр къаугъои-
гъэх.

Іофтхъабзэм республикэм
ирайонхэри хэлэжъагъэх. Джэ-
дэжэ районным иадминистрации
иофишIэхэмрэ общественне
организациехэмрэ ежь фаеу
къыдэкигъэхэр ягъусэхэу псэу-
пIэм иурамыгъухэр агъэхъ-
бзагъэх.

Шыхъафым ишIагъэ къэ-
кIуагъ. Адыгейр къэралыгъо
гъэпсыкIэ илэу зыпсэурэр ильес-
си 100 зэрэхъурэм къалэхэр,
район гупчэхэр, къуаджэхэр,
псэупIэхэр фызэтырагъэпсы-
хагъэх.

ШЬАУКЬО Аслъангугащ.

Тигъэзетеджэ лъапIэхэр!

Непэ, чъэпьюгъум и 1-м, гъэзет кIэ-
тхэгъур етэгъяжъэ. 2023-рэ ильесым
иапэрэ мэзихым гъэзетэу «Адыгэ ма-
къэр» почтэмкIэ къытфэкIонэу къип-

тхыкIын хъумэ ыосэштыр сомэ 1034-рэ
чапыч 16-рэ. Ау чъэпьюгъум и 3-м къы-
щегъэжъагъэу и 13-м нэс фэгъэкIот-
ныгъэ зиIэ кIэтхэгъу уахътэр Урысыем

и Почтэ зэхеши. А мафэхэм «Адыгэ
макъэр» сомэ 882-рэ чапыч 42-кIэ къи-
шъутхыкIын шъулъэкIыщт. Нэукусим
гъэзет уасэм къыхэхъожьыщт.

Къызфэжъугъэфед фэгъэкIотэнгъэ зышиIэ уахътэр, шъукIатх лъэпкъ гъэзетым!

Гъогуш Гъэшиягъ

Адыгеим гъогушынным лъапсэ фэзышыгъэу, УФ-м иғъогушл гъашуагъэу, АР-м изаслуженнэ псэольшшэу Милинэ Арамбый ыныбжь ильэс 85-рэ мэхъу. Зигъашл гъогум щызыхыхыгъэм имэфэкл ипэгъоклэу зыгудгъэклагъ, игукуэклыжыхэр къедгъэлотагъэх.

Арамбый гъогуш! сэнэхъатыр кызыэрэхихыщтым ицыхъэ тельтигъ. Икіләцциыкүгүз зыщыкүағъэр къуаджэу Пэнэжъыкъуай. Зыщыпсөүштүгъэхэ чыгып!эм пхырыкыщтыгъэ мыжъо гъогум и!э машэхэм ошхыпсыр зарыуцок!э, чыгум гъуанэхэр фишихъээ псыр дигъячыжыщтыгъ. Джаш къыштегъэжъая гъогухэм яшын ишты!энгъэ рипхынэу ыгу кызыихъягъэр.

Еджаплэр кызынхуым апэ типографи-
ем корректорюй түхьагъ, нэужым дис-
петчтерэү Пэнэжкыньюа дэт гьогу-экс-
плуатационнэ участкэм (ДЭУ-313)
клохыгъэ. Зэрэхьурэмкэ, гьогуш сэ-
нхъятым рыхажжынныр зыригъэжьагъэр
1958-рэ ильясыр ары.

Милиныр Йоғшыным пышэдэкійж
фырылз зерекlyаллэрэм, зэхэштэн йоғ-
тхъабзэхэм чануу зэрахэлжээрэм гу-
льти, комсомольске организацием
исекретарэу ныбжыккэхэм агъэнафэ,
нэүжким комсомолым ирайком ибюро
хагъяа.

А лъэхъяним Адыгейм етІэ гъогухэр, мыжъо-пшэхъо зэхэль зытетэкъуагъэхэр, къэкутэнкэ щынэгъо лъэмыйджхэр арын ныэл илагъэхэр. Арамблый игукъэ-къыкэ транспортыр анахьбыу зэрыклоэр гъогоу «Инэм — Шытхъалэ» зыфиоу Пэнэжъыкуаа реклокыирэм щыщэу километрэ 20 фэдиз зикыхъагъэр комсомольскэ организацием тофшлэгту охьте ужым ыгъэцкэлжыныу ыпшэе рельхъэ. Мыш дэжьми тофшлэнхэм язэхщэнкэ ләпэлэсаныгъяу иэр къышыльгъагъ

Гъоѓушхэм ялгээсэнэгүй ийр кыыштыгь буась.
Гъоѓушхэм ялгээсэнэгүй зыщиыха-
гъэхээр еджаплэу Ермэлхьабэл дэтын
ар агъакло. Аш кышиджи, 1960-рэ-
ицьесям кызыгтээзжэйм, гъоѓушыным-
кэ мастерэу агъэнфагь. А лъэхьаным
гъоѓушыным шыкылаклэхэр кыфагто-
тихуяа аублагь, битумыпсымрэ мыжкомрэ
зэхагъэкухьээз гъогум тыракштыгь.
Автомобиль гъогоу «Краснодар — Ейск»
зыфиорер ашы зэхьум мы технологи-
яклэр агъэфедэным Арамбый лъэшэу
ыуж итыгь. А шыкылэр дэгью ДЭУ-313-м
кызыэрэлкэхьягъэм фэшн нэмыхи чы-
пэхэм ягъоѓушхэр акырыпльынхэу
къаклоштыгь.

Уахътэр нахъ лъыклатэ къэс инженер-техническе юфышэхэм еклолэкэшапхъэу къэральгъом афырилэр нахъ азъэпхъашэу зежъэхэм, Милиныр апшэрэ еджаплэм чэхъянэу рехъухъэ.

— 1961-рэ ильэсүм кышигээжьагээ 1965-м нэс къэлэ хъызмэтым инженерхэм янститутэу Сталинград дэтым гоогушынымкїэ ифакультет сышеджасагь. Сыксызхэкыгъэр унгъю Йужуугь, сабши 9 исыгь, сяэтэ закыу Йофзыштыгъэр. Амалэу сиIэхэм сягупшиси, я 4-рэ курсым стын фээ экзаменхэр нахь пасэу стыгъэх ыклигъю къэмисызэ институтыр дэгүү дэдэу къэсүухыгь, — кьеIуватэ Арамбий.

Апшъэрэ гъошгүй гъэсэныгъэ апэрэ адыгэ цыфэу зијэ хъугъэр Милины арь. Институтым үүж Пэнэжъякуае щыјэ гъогу участкэу (ДУ) 901-м инженер шъхъялэу юфшъеныр щыгидзэжъыгъ. Арамбый мы Іэнат!эм үтүзэ, апэрэу автотранспорт зеконыр къызэтырамыгъэуцу Шыхъянчэрьехъаблэ дэжь псыхьоу Псэкъупсэ тель гъучи лъэмь-джым гъэцкілэжъянышхохэр рашил!эн альэкъыгъ. Аш иштуагъэк!е федэкъялу-п!эхэр ык!и мылькур нахь къызэтыра-гъэнэнхэ альэкъыгъ, хъильхээм ык!и цыфхэм язещэн зэпагъяууч. Арамбий мы Іэнат!эм үтүзэ, апэрэу автотранспорт зеконыр къызэтырамыгъэуцу Шыхъянчэрьехъаблэ дэжь псыхьоу Псэкъупсэ тель гъучи лъэмь-джым гъэцкілэжъянышхохэр рашил!эн альэкъыгъ. Аш иштуагъэк!е федэкъялу-п!эхэр ык!и мылькур нахь къызэтыра-гъэнэнхэ альэкъыгъ, хъильхээм ык!и цыфхэм язещэн зэпагъяууч.

1967-р ильээсүм чьээптийгүм гъо-
гушны нымкээ хэку Гээлорышилтээм ин-
женер-диспетчэрэу Милин Арамбый
аягээжээжээ. Дэжэдэ, Шэуджэн, Коц-
хээблэ ДРСҮ-хэм гъогухэр зэра-
щашынхэрэм, зэращаагээцэхэжээжээхэрэм
алтынпъэнээр аш ишшээрэлтээ. 1973-рэ
ильээсүм а гээлорышилтээр зэхагяа-
жыи, Адыгей автодор ашынжыи. Аш
и производственнэ-техническэ отдел
ипашэу агээнэфагь. Республика ыкын
чынгэ мэхъянэ зилэ гъогухэр икэрыкээ
зэтырагчээс хажжынхэмкээ проектнэ—
сметнэ тхылхэм язэхгээжээцон илахьышу
хильхяа.

Ильэс зэкілэлтыклохэм гъогушыным хэшүүкэй, леплэсэнгүйэу фырилэ хүгъэм кыхэкүүкэ Милинир лъагъеклыатээ кырыкыуагь. Адыгейим ильгогу хызымэт анахь инэу алтытэрэ Мыекъопэ ДРСУ-м (гъогу километрэ 360-м ехъурэм яфэл-фашэ агъэцакэ) инженер шыхылэу, нэужым Адыгяеватдорым идашэ игуулзэү юфт ышлагь Тыла зышэй

тигүшүйлэгүй пшъэдэкырж хэльээ илооф шэн ыгээцэктэгэлтэй, гъогухэм язэтгэвсэх сыхан ынааэ тыригъэтыг. Анахэрээ Мыекөлөгийн районын икүүшхээльээр чиэгь щыс станицэхэм апхырыкырээ гъогухэй «Абадзехскэр — Новосвободнэр», «Каменномостскэр — Победэр», «Курджилскэр — Дагестанскар» зыфилохэрэм, псыхьюхэм атель лъэмьиджхэм ахэм ачлэт бгыкъухэй псым ылтэсихээхэрээ гъэлтигъянхэм.

— Сыздэлэжьэгээ объектхэм аяцижу анах мэхъяншихо зэстывэр мы уахьтэм агъэфедэрэ гъогоу «Мыекуанэ — Усть-Лабинск» зыфи Йорэр ыкни ац къеол Йэрэ гъогухэу Джаджэ, Хъакурынэхъаблэ, Коцхъаблэ узрык Йохэрэр ары. Автомобилэу зек Йохэрэм япчья-

гъэхахьоцтыгъ, аицдаклоу
гъогухэр шапхъэхэм
адишитэжышицтыгъэхэн. Аиц
енхыгъэу «Бжъэдыгъуухабл —
Рязанскэр» зыфиорг гъогу
Іахым ипроектнэ-сметнэ
тхыльхэр сээзэхээгүүчагаар х

*мышкъыхеубытэ метри 3,5-рэ
зишьомбгъогъ лъэмыйджсэу
Шъхъегуашц телгыир (Шыт-
хъэлэ шилюзхэр), — кынгуагъ
Арамбай.*

Тигүшіләгъу илофшіләгъу уаҳътәхәм афызәппәккыжызыэ игүккәккыжыэу кыйт-филотагъэр макләп. Ошлә-дәмьышлә иофхәм ахафәхәу, чәщырә лъэмьиджхәр ағъз-цәккәлжыхәу кызыэрәхеккылгъяр, ом изытет емылтытыгъяу иофшіләнхәр кызыэрәзэ-тырамыльәуцоштыгъяхәр... Илофшіләгъу-тъәхәу Гусәрыкъо Хъызыр, Тытыкъо Сыхъатбый, Хъабәхъу Хъисә шүкілә ягуы кышылыгъ.

Джырэ тиғызғұхәм язытет Милинным осәшү кыфишығы. Аш кызыэрәхигъ-щығәмкілә, гъогухәр үшінегъончъәным ықли шәпхъәшшүхәм адиштәнүм непә къэралығыом лъәшәу ынаә тыргөтәты, ашқылә технологиякіләхәр ағъәфедәх. Республика мишаңәхәм гъогум имәхъанә дәгъоу кызыэрагурылорәр, якыыхъағъә зәрахагъахъорәм daktoy изытет зәреллыпльәхәрәр хиғызунәфықыыг.

«АР-м ийн агентствээ» идиректор-щигийн Гусэркын Хызыр Милиним гүйцэтгэхэд дахахэр кынчилсан.

*— Пацэм игодзэ ІэнатІэ
Арамбый ыгъзиакІэ зэхъум.*

шиягъэр
макІэн. Гъо-
гухэм ягъэ-
цкIэжсынкIэ
игъом биту-
мыр, гъучIыр,
цементыр,
пхъэхэр, иэ-
мыкI матери-
алхэу агъэ-
федэхэрэр
къял-
клигъанхэм
ыуж итыгъ,
— elo аш.

Сүүлчийн
Іошшэнээр зэ-
ригүйцэклагъэм
фэдэу Милинэ
Арамбай унэгтю
дахи ышэн ыльз-
Мирэрэ ежырре

Кыгъ. Ишхъэгъусэй Мирэрэ ejkhyrrэ зэгурьлохэй, зэрэлтэхэй зызэдэгэс-ухэрэр ильэс 50-м къехуугь. Сабынц зэдапуугь: Сыхъатый, Сайдэ ыкыи Симэ. Ахэм зэкэмий ашьэрэ гъесэныгъэ ара-пъэгъотыгь.

—Лытэныгъэ зыцзызэфашиIырэ, рэхъатныгъэр ыкIи гүшIуагъор зэрылъ унагъоу тыкъызэрыхъуагъэм ѹысээтехынIЭпIуныгъэ щытагъэгъотыгъ.
Тяйтэ зынкъ ит ѹыфышIу дэд.
ШүшIагъэу иIэр бэ. Ар лъзиэу шIу тэлтэгъу, тырэгушхо ыкIи тишицызэтехынI, — еIо Арам-

Клэухым къыхэзгэхжохымэ сшоигыу
Милинэ Арамбый илофшлагъэ хъаулые
зэрэмыхтугъэр, ашт хабзэми ынаиэ къы-
зэрэтыридзагъэр. Ильяс зэкэльтыклохэм
Адыгейм иавтомобиль гъогхэм хэхжо-
ныгъэ ашыным илахьышу зэрэхильхя-
гъэм фэшл щитхуу ыкыл рэзэнгыгъэ
тхылтыбэ, тын лъаплэхэр къыфагъэшь-
шагъэх: «Уф-м игъогушл гъэшшуагъ»,
«АР-м изаслуженэ псэольшэшл», «Иоф-
шэнам ветеран».

Милинэ Арамбый къызыыхъугъэ мафэмкэ тыфэгушю, псауныгъэ Иэу, ибынхэм адатхъэу бэрэ щыэнэу тыфэльяло!

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

Творческэ зэIукIэгъу

НыбжыкIэхэр зэррапIурэр щысэшиу

Хэти өшлэ гүщүүэжь шагьюу «Чыр цынээз къауфэ, къалэр цыклюз агъасэ» зыфиорэр. Мыш хэль гупшицэм кыпкырыкыхээз, АР-м и Лъэпкъ тхыльеджаплэ щынэныгъэ лъэнныкъуабэр ллэужыклем кыфыззэхээзыфышт һофтхъабзэхэр сыйдигүүн зэхещэх.

Іоныгъом и 28-м тхылъ-
еджапләм ихъаклагъэх Адыгэ
Кләләегъэрдже колледжэ Аңдыр-
хьое Хъусен ыцӏе зыхырэм ия
2-рэ курс щеджәхәрәр ыкӏи
гуманитар үшәтынхәмкә Адыгэ
республике институттәу Т. Кәз-
раращм ыцӏе зыхырэм фольклорым
литературәмрәкә иот-
делхәм яһофышәхәм ащищ
шәнзыгъеләжъеу Агыржы-
нәкъ Симхъан, Нәхәе Саидә,
Къүекъо Асфар

Творческé зэлүкэлгүр усаклоу, тхаклоу, шлэнгийн элэжь-нартове-дышхоу, академикэу Хъэдэгъэлэ Аскэр кызыыхуугээр ильэси 100 зэрэххуугьэм фэгьехьыгьагь. Узэктэдэлүкын, узэктырыптын ыки уапеклэ укlotэн зэрэфэе мэхьянэр аш хэгощэгьагь. Мэ-фэкл юфтхьабзэр Лъепкъ тхиль-еджап!эм илофышлэу Кучмээ Аминэт шууфэс гущылэклэ кы-зэлүихыгь.

Зэлүкэгүр льигъэкlotагь ыкли эзришагь филология шлэнгэхэмжкэ докторэу, тхаклоу, нартхэм ятемэ гъешэльон институтын щыдэлэжжэрэ Къуекъо жывын тофышо зэрэдишаг бэр, Аскэр цыиф сакъэю, лушэу зэрэштыгъэм ищисэхэр, адыгэхэм ябыракь ижыкэе мыкодэу кынзененэу зэрэхкууъэр нубжын күнжээм къафиолтагь.

Шәнүңгәр мыләжығышуыми, шләгъаҳэм узәригъәгушләжырәр, «Нартхәр» зыфилорә тхылын 7-р дыштыәм зәрәпеләхәрәр кигъетхыыгъ. Нартхәм яльәхъян, якъе-хъуқы, ялоктә-шыыкә, ялтыгъә хабзә; нарт бзылъфыгъәхәр ыкли нарт хуульфыгъәхәр зыфәе-зыфешшүръәхәм зеклоктә-шыыкәү

Творческэ зэйукIэгъур усакIоу, тхакIоу, шэнэгъэлэжь-нартоведышхоу, академикэу Хьэдэгъэлэ Аскэр къызыхъугъэр ильэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэхъыгъагъ. УзэйкIэдэйукIын, узэйкIырыплын ыкIи уапзинчтэй оврагаас маш сирээ сүн чадчилж эх.

ахэлтэгъэхэм Асфар күекүй
квашууцугъ, маклэп гьэшлэгъонэу
эпосыр илэубытып!эу зыщигъэ-
гъозагъ-хэр

Гъозагъэхэр.
Іофтхъабзэм къыщыгушылгын институтым фольклорымкэ иот-дел илофышшэ шъхъаалу, шъенны-гъэлжэеү Нэхэе Саидэ. Ашч Хъэдэгъэлэ Аскэр ильэси 100 зэрхүүгээ фэгъэхьгээ мэфэк зэхэхьэшхоу институтым щын-къялагьэм дундээ мэхъянз зэрилэгтэй къильгээтхыгь, къош республикэхэм, Дагыстан, Абхазым къарыкыгьэ хъаклабэ (нэбгырэ 67-рэ) аш зэрэхэлэжьагьэр, Хъэдэгъэлэ Аскэр ишүүшэгээ ин клағьэтхъэу симпозиумым докладхэр къызэрэщашигъэхэр, ежь институтым илофышшэхэмий ялахьышу аш зэрэхалхъяагьэр.

къылтагъ. Мэфэк Iофтхъабзэр
Мыекууапе апэрэ мафэм, ятло-
нэрэ мафэм Аскэр икъуаджэу
Хъатикуае зэрэцшылтагъэклота-
гъэм, ичыпIэгъу-къоджэгъухэр
хъаклехэм дахэу, дэгьоу къыза-
рапэгъокыгъэхэм ыкы адыгэз-
льэпкыым къыхэкыгъе гъэсэгъэ-
шхон Хъэдэгъэлэ Аскэр имы-

ур усаклоу, тхаклоу,
говедышхоу, акаде-
кэр къызыыхъугъэр
м фэгъэхъыгъагъ.

жъобгу Хъатикъуае дэт модель-
нэ тхыльеджаплэм идэпкь Кын-
зэрэшьизэуухыгъэм, ежь юби-
лярым игүпсэ цыфхэри а
зэкэми зэрахжтыгъэхэм анаэз-
тырагиригъэдзагь.

Нэхээ Саидэ ежь ышъяхъекэлэ Хъэдэгъэлэ Аскэр имэфэки ин ехъулэу зэшүүхыгъэм — Иэпы-Іэгъухэр илэхэу «Библиографический указатель» Хъэдэгъэлэ Аскэр илоффагъэкэ зэхигтэй-цуагъэм къышууцугъ, ар къари-тъэльгэгүйгъ, зэкээ ильэс 70-мэдэг Аскэр ылэхжыгъэр мы тхылтымын къызэрэшчыгчыгъэр, а зэкэми чыпгээ зэрагтотыгъэр күнгээ тхыгыг. Аш ыужым зэльашгэрээ шэнгийн элэхжышишкоу, наортоведэу, тхаклоу, цыфышиу дэдагъеү Хъэдэгъэлэ Аскэр ишылаа кэ ыкчи

итворчествэ афэгъэхыгъэ элек-
tron лъетегъяуцуу кыгъэхъазы-
рыгъэм зэлукэгъум хэлажъэхэрээр
ригъэлдьыгъах

Институтым литературамкің иотдел илоғышшыл Ағыржанәнкъо Симхан әпосым ықиң адығэ Ioplottakloхөх, къебаруатхәх, орәдышшоххөх Адығэ шьольтырым исыгъәхэм яхъатыркѣ аш фәдэ гушъхъәкіненр қызыэрәт-фэнагъэр, ежъ бзыптығызъем ышъхъәкѣ фольклорыр лъешшә зәриklасэр, икуудажү Щынджые дәссыгъәхә Ioplottaklo һазәхеу Пщыбәкъо Ерәдҗыбы, Трахъю Юсыф, Емтыйль Уцужыкъо нарт къебархәр, тхыдәхәр гъәшшәгъон-нәу, анахъез լупкілгъэ ин зыхэлъыгъэ Пщыбәкъо Ерәдҗыбы игуущыл зәрәдәхагъэр, къыхигъәшшыгъ. Ахәм аужылакѣ къикілгъәхеу жәбзә-լупкілгъэ зыуульхә къелотаклохөх зәхахыгъеу, ежъхәм Кванессыжыгъэр зыщызымыгъәтупшәхәрәр зәрәдәсхәр, адығәм икъежъәпіл цыпә чыжъеу къикіл зартхәм зәрахәлтыр къылуагъ, а зэкѣ джыри нахъ зәхәфтигъән, Аскэр шлоу ыләжыгъэр лъыгъәкіотегъен фәау ишъю ылъәпгүл.

Адыгэ лъэпкъым имэфэкі инхэм сыдигуны ягуапеү ыкли яшыуагъэ къаклоу ахэлажьэхэрэ ллы гъесатъехэу, нэхъойхэу Четэо Ибрахимэрэ Едыдж Мэмэт-ре юфтхабзэм ѿылаагъэх ыкли къекіэу, ау мэхъанэ илэу къышыгушыяагъэх. Чэтаом Хъэдэгъэлэ Аскэр адигэ лъэпкъымкэ осеншү зиэ эпосыр зэрилэжьыгъэр лынгъэ-Цыфыгъэ инеу фильзгъут, ежь ышъхъэкіэ, ильэс 50-кэ узэкіэлэбэжьмэ, ордхэр, тхыдэхэр, къэбархэр дэтхэу Хъэдэгъяалэм юфышхоу ышли, ылэжьыгъэмкэ шэнгъэлэжьышхоу Цуук Налбыирэ ягуашчу Тосерэ зэдатхыгъэу эпосымкэ къыдаагъэкигъэр Тыркуем къызэрэшьхиутигъагъэр, эпосым сэжиншице сорокхад цир и цыц

Бээ зэгъэшлэн Гупчэү Мые-
кьюапэ дэтэм ишацэу Едыдж
Мэмэт гуманитар ушэтынхэмкэ
институтын нартоведениемкэ
отдел шхъяф щыфешыгъянээр
игьоу вильэгүйгэ ыкли ар адыгэ
эпосым ылтапсэ зуухумэштэу,
ицнаасаар санжитэй нийтийн

Кызызэтезыгъэнэштэу ылъытагъ.
ЗэйукIэгъум нарт эпосым
кызыуатэрэмкэ кыкызыэ, гъэ-
шэлгъоныбэу — нартхэр бэгъешэ
дэдэ лъэпкыжхэу зэрэштыгъ-
гъэхэр, жыхэр зыфэдагъэхэр,
кIэхэр зэралгыщтыгъэхэр, яллы-
гъэ-цыфыгъагъэр Асфар игущыэ
кыышыхигъэштыгъэх. А зэкIэмэ
ялтытыгъэу ныбжыкIэхэм къя-
джагъ яадыгабэз фэсакынхэу,
щымыукигъихэу ригущыэн-
хэу, яльэпк тарихъ, якултурэ
зэрагъашIэнэу. Джашыгъум
гъогу занкэ зэрагъотыщым
ицыхъе зэрэтельыр кызыуагъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет

Адыгэ шъуашэр, щыІэнныгъэр

Идэхагъэ тарихъым къышежъэ

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэ зыхырэм адыгэ шъуашэм и Мафэ фэгъэхыгъэ къэгъэльэгъон къышызэуахыгъ.

Лъэпкъ шъуашэм идэхагъэ уегъэгушо. Хульфыгъэ ыкки бзыльфыгъэ шъуашхэр япчагъекъе бэ мэхъух.

Урысыем итеатрэхэм яо-
фышшэхэм я Союз икутамэу
Адыгэ Республикэм щылэм ит-
хаматэу, Урысыем, Абхазым,
Къэбэртэе-Бэлькъарым, Пшызэ
язаслуженэ артистэу, Адыгэ
Республикэм инароднэ артистэу
Зыхъэ Заурбый шъуашхэм
якъэгъэльэгъон зэрэхашагъэм
къитегущыгъээ, зы нэбгырэм
иофшагъэ мэхъэнэ ин ритигъ.
Театрэм исурэтыш-модельерэу,
Адыгэ Республикэм культурэм-
кэ изаслуженэ йофишшэу Даур
Людмилэ илэпэлэсэнэгъэ къы-
хигъэшыгъ.

Зэклэ шъуашхэр Даур Люд-
милэ ышыгъэх. Исенхъял-
хэшыкэ зэрэфыриэр къэгъэль-
тъоним къышхэзэгъэшыгъэ

Даур Людмилэ шьо зэфэш-
хъафхэр егъэфедэх. Йуданхэр
ятелийкэе зэрэзэфэмыдэхэм
изакъоп удээхыхырэр. Ды-
шъэ идагъэхэр шъуашхэм
адештэх.

**— Шъуашэ пэпчь сурэ-
тэу тесиIыхъэрэр
сэр-сэрэу къэсэугупши-
сы, —** къытиуагъ Даур
Людмилэ. — **Спекта-
клэр агъэуциуным ыпэлIэ
зэхахъэхэм сахэлажъ.**
**Ролхэр къэзыиIышт-
хэм зацысэгъэгъуазэ, ар-
тистым ироль зыфэдэ-
ми сыкIупчIэ. Сид фэ-
диз гупшиисэ йофишшэх-
хэслэхъагъэми, адыгэ
шъуашэр дунаим шукIэ**

театрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэ зыхырэм йоф щешшэ. Шъуашшэу, щыгынэу артистхэм афидыгъэм ипчагъагъэ къылтыгъэ. Анахь дахэу къышхъуурэмкэ тэупчыгъэ, зэкъэми ыгу ахильхъээ зэришыгъэхэм тышгыгъуаз. Лъэпкъ дахэу тэ, адыгэхэм, тызэршыгъыр, тарихыр, шэн-ха-
бзэхэр тишьуашхэм къэгъэльэгъохэу сурэтыш-модельерым ельйтэ.

Адыгэ шъуашэм удэгүшшэ

Дунэе Адыгэ Хасэм ипрезидент иупчIэгъэшо Мэшфэшшу Нэдждэт, Дунэе Адыгэ Хасэм (ДАХ-м) хэтэу, отставкэм щылэм полковнику, медицинэ шленэхэмкэ кандидатэу ЦыкIушшо Аслын, ДАХ-м физкультурэмкэ, спортымкэ, ныбжыкэ йофишшэхэмкэ, зеклонымкэ и Комитет ипашшэу, Адыгэ Республикэм спорт еджапIэу N 2-м итхаматэу Хьот Юны Адыгэ театрэм иныбджэгъуушшу. Ахэр зэмэлтигъэхэ къэгъэльэгъон аужыре ильэсхэм титеатрэ щи-

къуагъэп. Шъуашэ пэпчь пломи хүнэу къыраололштыр ашэ.

«Шапсыгъэ пшьаш», «Текло-
ныгъэм и Маф», «Мэдэя»,
«Къоклас», «Шы маф», нэмыкI
спектаклэхэм ахэлжьэгъэ ар-
тистхэм ацлэхэр Мэшфэшшу Нэдждэт къырелох. Зэдэгүшшэгъу-
гээр ЦыкIушшо Аслынэр Хьот Юныэр лъагъэклиятэ. Артист

зэрэцаIэрэм күпкIэу фэхъугъэр къэсэгъ- нээссы.

Ильэс 43-рэ хуугъэу Даур
Людмилэ Адыгейим и Лъэпкъ

хэм тядэузе зэгъэпшэнхэр
тэшых. Гъэшшэгъонир шъуаш-
хэм яплыгъэ урыс бзыль-
фыгъэхэм хэушхъафыкыгъэ
пкыгъохэм анаэ зэрэтира-
дзагъэр ары.

Искусствэр – тибаиныгъ

ЗэIукIэгъу гъэшIэгъон

Лъэпкъ Iепэласэу Бжээнбэхъо Люсе адыгэ шъуашхэр зэридыхэрэм фэгъэхыгъэ
зэхахъэр Мыекуапэ щызэхашагъ.

КъокIыпIэм щыпсэурэ лъэпкъхэм
искусствэхэмкэ я Къэралыгъо музей и
Темир-Кавказ къутамэ ѢыкIогъэ йоф-
тхабзэр музей ишаа игуадзэу Сулей-
манова Фатимэ зэрищаагъ. Аш къылотагъ

Бжээнбэхъо Люсе ильэссыбэ хуугъэу
адыгэ шъуашхэр зэришыхэр. Джыре
уахтэ Мыекуапэ унэе йофишшэу къы-
щызэлихыгъэу саехэр, цыехэр едых.
Адыгэ Республикэм искусствэхэмкэ

икIэлэцьыкlu еджапIэу Лъэцэрыкюо Кимэ
ыцлээ зыхырэм икIэлэгъаджэхэу Абрэдж
Гощэфыж, Ирина Рожковар, Хууажь
Рэмэзан, кIэлэеджакIохэр зэхахъэм
хэлэжьагъэх. Адыгэ Республикэм куль-

турэмкэ и Министерствэ икуулыкуюшшэу,
тарихъ шленэхэмкэ кандидатэу Тэ-
уцожж Нуриет изэфэхысыжхэм къа-
шыхигъэшыгъ Бжээнбэхъо Люсе Адыгэ
Республикэм и Лъэпкъ театрэ исенхъат-
кэ зэрэшшэлэжьагъэр. Опытэу илэр
ныбжыкIэхэм къафиштэнэр шэнышу
зэрэфэхуулагъэр.

КIэлэеъаджэхэм, кIэлэеджакIохэм
яупчIэхэм Бжээнбэхъо Люсе джэуапхэр
къаритжыгъ. ЗэлукIэгъум пүнгэгъэ мэхъ-
нэ илэу, гум шукIэ къинэжынэу куагъэ.

КІЭЛЭЦЫКІУХЭМРЭ ШІЭНЫГЪЭМРЭ

АШІОГЪЭШІЭГЬОНЭУ ЗЭХАЩЭ

Лъэпкъ проектэу «Культурэм» хэхъэрэ һофхъабзэу «Тхылтыр ӏепылгъу кышьуфхъуным дэгүлэ» зыфиорэр Очэпщие къоджэ тхыльеджаплэм Ѣыкъугъ.

Энциклопедиехэм, гушылаильхэм, нэмикхэм афэгъэхъыгъэ тхыльхэу узыгъэгъуазэхъэрэм, урысбзэм изэтъэшэн, тхэным ишатхъэхэм атегущылагъэх. Модельнэ тхыльеджаплэм ифонд ибаинагъэ кыхагъэшыгъ.

Тхылтыр шіэнагъэм икъекуалпэу зэрэштым тхыльеджаплэм иофишэу Күшүү Людмила иепллыкіхэр кырилотыкыгъэх.

В. Даль, фэшъхъафхэм ятхыльхэр кіэлэеджаклохэм ашіогъэшіэгъоных, Ѣыненагъэм щагъэфедэх. Нэхэе Джэнэт, Пыщидатэко Камилэ, Күшүү Аринэ ублэплэ классхэм ашеджэх нахь мышэми, тхэкло цірэйлохэм ятвorchестве зыагъэгъуазэ.

Шіэнагъэм хэзигъэхъэр зэхахъэхэр тхыльеджаплэм тапэки Ѣызэхашштых, нэрэльзэгъу ӏепылгъуухэр агъэфедштых.

Футбол. Урысыем и Кубок

ЗЫХЫЩТЫР КЪЭШІЭГЬУАЕ

Урысыем футболымкэ и Кубок кыдэхыгъэним фэгъэхъыгъэ зэнэкъохум ашэвэрэ купым хэт клубхэр хэлажъэх.

Ящэнэрэ ешіегъуухэр зэрэкую-тъехэм шъуашытэгъуазэ.

ЕШІЭГЬУХЭР

«Урал» — «Торпедо» — 1:0, «Химки» — «Локомотив» — 0:5, «Краснодар» — «Пари НН» — 2:0, «Ахмат» — «Ростов» — 3:1, «Оренбург» — «Динамо» — 2:2, пенальтикэ 4:3, ЦСКА — «Шъачэ» — 2:1, «Факел» — «Крылья Советов» — 0:1, «Спартак» — «Зенит» — 3:0.

Клубхэр купи 4-у гощыгъэх. Пешорыгъэшь зэлукіегъуухэр зэфэтхъысыжых. Ешіегъу Ѣырыш ялгъ. Ящэнэрэ зэлукіегъуухэм къахэтэгъэшы «Спартак» «Зенит» зэрэтекуагъэх.

Ашэрэ едзыгъю ыуж зэлукіегъур зыхыштыр къашіегъуаеу Ѣытыгъ. «Зенит» къэлапчъэм

зэрэдаорэм ипчагъэ тренер шъялаэу Сергей Семак ыгъэрэзштыгъэп. Арэу Ѣытми, ятлонэрэ едзыгъю «Зенит» иешлаклэ зэхъокынгъэу фишыгъэр ма-кэ. «Спартак» нахыбэрэ ыпэклэ илтыштыгъ, къэлапчъэм пэчижъэхэу ешлаклохэм ӏэгуаор хъагъэм радзэним пыльгъэх. Александр Соболевыр «Зенит» икъэлапчъэ лъешэу дауи, пчагъэр 2:0 зэхъум теклонгъэр зыхыштымкэ упчэ Ѣылжъэгъэп. «Спартак» нахь псынкээу зэршлэгъэм шуагъэ кыифхыгъ.

«Краснодар» Нижний Новгород икомандэ дешізэ, зэлукіегъум иаужырэ тақыкхэм гъогъуито къэлапчъэм ӏэгуаор дидзагъ. Шъачэ икомандэ ЦСКА-р къыткеуагъэми, «Шъачэ» илэпэлсэнгъэ зэрэхигъахъорэр зэлукіегъум къышыльгъуагъ.

Зэнэкъохум ясудьяхэм япшъэрильхэр зэрэгъэцаклэхэрэм тимыгъэрэзэ, упчэхэр къапкырыкылэу кыяхъэх. «Спартак» — «Зенит», ЦСКА — «Шъачэ», нэмиклэ зэлукіегъуухэм тигупши-сэхэр афэгъэхыгъэх.

ЧЫПІЭХЭР

Күпэу A-р

1. «Краснодар» — 7
2. «Пари НН» — 5
3. «Локомотив» — 5
4. «Химки» — 1.

Күпэу B-р

1. «Спартак» — 9
2. «Кр. Советов» — 6
3. «Зенит» — 3
4. «Факел» — 0.

Күпэу C-р

1. «Ахмат» — 6
2. «Ростов» — 6
3. «Оренбург» —
4. «Динамо» — 3.

Күпэу D-р

1. ЦСКА — 9
2. «Урал» — 6
3. «Торпедо» — 3
4. «Шъачэ» — 0.

Ашэвэрэ купым хэт футбол командэхэм 2022 — 2023-рэ ильэс зэнэкъохум хэхъэрэ ешіегъуухэр мы мафэхэм ялэштых. Хэгъэгум и Кубок фэгъэхъыгъэ ешіегъуухэр зышылэшхэ мафэхэм пешорыгъэшъеу шъуашыдгъэгъозэшт. Кубокым фэбанэрэр бэ, зыхыштыр къэшіегъуае.

Зэхэзышагъэр
ыкыдэзыгъырэр:

АР-м лъэпкъ Йоффхэм-
кіэ, Іэклиб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адьрялэз запхы-
ныгъэхмкэ ыкыдэз-
бар жууѓэхъ

Иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
385000

къ. Мыекууапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шигъэр:
385000,

къ. Мыекууапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
къалихырэр А4-кіэ
заджэхэрэ тхыапхэу
зипчагъэкіэ 5-м
емыхъухэрэр ары.
Сатырхэм азыфагу I, 5-
рэ дэлжээ, шрифтыр
I2-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэклегъэкохых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын йоффхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкыдэз-
эссыкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шапл, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутыгъэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекууапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкіи

пчагъэр

4656

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 1753

Хэутын узчи-
кіэтхэнэу Ѣыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаухаутыгъэх
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор шъялаэр
Дэрбэ Т.И.

Редактор
шъялаэм игуадзэр
Мэцлээко С. А.

Пшъэдэкыж
зыхырэ секретарыр
Жакіэмкъо
А. З.